

Mjesečnik udruge Zelena Istra

Srpanj, kolovoz 2008.

ŠTO VAM DONOSIMO U OVOM BROJU?

Kratak pregled aktivnosti
Zelene Istre tijekom srpnja i
kolovoza:

- GUP – plan spekulativno-profitne naravi
- Ekološka nekultura pulske gradske uprave
- Primjedbe na Kaštijun predstavljene na poziv EK i MZOPU
- Prva morska škola na Kamenjaku
- Potraga za blagom Kamenjaka
- Goletta verde – mediteranska kampanja krenula iz Istre
- Letak o otpadu u moru
- Podrška prosvjednicima i udrugama Kršana

ZELENI TELEFON

U mjesecu srpnju primili smo 18 poziva građana na Zeleni telefon. Od toga: buka 1, gradnja 2, otpad 5, razno 4, vode 1, zračenje 3, zrak 1, životinje 1.

U mjesecu kolovozu primili smo 22 poziva građana na Zeleni telefon. Od toga: otpad 9, razno 4, zelenilo 4, vode 1, zračenje 1, zrak 1, životinje 1, rudarenje 1.

Više o slučajevima pročitajte na str. 8 i 9.

**NISKA DEMOKRATSKA KULTURA GRADSKJE UPRAVE PRESUDILA I
PRILIKOM DONOŠENJA NOVOG GUP-a**

GUP- PLAN ISKLJUČIVO SPEKULATIVNO-PROFITNE NARAVI

Javno ukazivanje Zelene Istre u posljednjih šest godina na neke temeljne propuste prilikom izrade Generalnog urbanističkog plana grada Pule, poput nedostatka kreativne participacije građana u postavljanju društvenih / prostornih prioriteta i određivanju načina korištenja prostora, nailazilo je u Gradu Puli isključivo na nerazumijevanje i otpor. **Niska demokratska kultura presudila je i prilikom donošenja novog GUP-a, što će njihova prostorna rješenja i u budućnosti, kao i o sada voditi iz jedne konfliktne situacije u drugu.** Nikakav monolog samohvale Gradske uprave ne može sakriti činjenicu da se radi o planu isključivo spekulativno-profitne naravi.

A kada se dopusti izjašnjavanje građana, kao na javnoj raspravi o GUP-u u ožujku ove godine, tek se tada shvaća razina ogorčenja građana ovog Grada tim prostornim rješenjima. Ali i interes za sudjelovanjem u oblikovanju rješenja koja direktno utječu na kvalitetu njihovog života.

GUP je rezultat monopolizirane autokratske vlasti u sprezi s privatnim investitorima. Brojne primjedbe tijekom izrade GUP-a nezadovoljnih građana dokaz su da prostorna rješenja ne odgovaraju interesima društvene zajednice. Razlog je tomu što intenzitet korištenja prostora nije usklađen sa stvarnim potrebama građana ovog grada. Proces predlaganja rješenja nije prošao smislenu javnu raspravu, a građani su u potpunosti isključeni iz planiranja vlastitog razvoja.

Najgluplja misao, koja se obično navodi pri opravdanju takvih prijedloga (nepotrebne urbanizacije najvrjednijih dijelova prostora), jest da svaki progres mora imati svoje žrtve, stoji u knjizi "Pouke baštine za gradnju u hrvatskom priobalju".

nastavak na sljedećoj strani...

Recentni primjer iz Općine Bale dokaz je da je drugačije prostorno planiranje, bez žrtava, moguće: prostorni plan usvojili su konsenzusom, što znači da se mogu zadovoljiti potrebe svih građana i potrebe razvoja uz istovremeno očuvanje prostora. Dok je Općina Bale svojim prostornim planom onemogućila bilo kakvu gradnju na udaljenosti manjoj od 600 metara od mora, mi ćemo, na primjer, SVE svoje brojne nove hotele graditi neposredno uz more i to:

na Saccorggiani (800 novih ležajeva),
staroj klaonici (162 nova ležaja),
iznad teniskih terena na Valkanama (? novih ležajeva)
na Valovinama i u autokampu Stoja (850 novih ležajeva),
Štinjanu - Puntizela (1.390 novih ležajeva),
Štinjanu - Hidrobaza (1.000 novih ležajeva)
Marini Veruda - (100 novih ležajeva)
kod Elektromlina - (80 novih ležajeva)
Marini Sv. Katarina (200 novih ležajeva)
Valsaline Mornar (80 novih ležajeva)
Verudski kanal Delfin (80 novih ležajeva)
Titov park na rivi (? novih ležajeva)

Izrađivač GUP-a tvrdio je 2003. godine da su turistički kapaciteti u Puli bili 13.652 kreveta. Istraživanje Glasa Istre iz 2004. godine navodi slični podatak od 13.880 smještajnih jedinica. A u novom GUP-u iz 2008. stoji: "U zadanom planskom razdoblju (op.a. u sljedećih barem 10 godina) ovim GUP-om se na području grada predviđa 11.462 postelja (bez smještaja u domaćinstvima), što u odnosu na postojeće smještajne kapacitete iziskuje rezervaciju prostora za izgradnju novih c.ca 3700 postelja." Izrađivač plana nas želi uvjeriti da se gradnjom dodatnih 3.700 smještajnih jedinica tek dostiže brojka koju smo imali u 2003. godini. Kada bi i bilo tako, brojevi se ne slažu jer gore navedenih novih smještajnih jedinica ukupno ima 5.490 (a ne 3700).

Dok su u Balama zaključili da im je 8.000 ležajeva koje je predlagala tvrtka Brijuni rivijera previše, i da bi takva pretjerana izgradnja turističkih kapaciteta dovela, osim uništavanja priobalja, i do socijalnih

poremećaja, te ih smanjili na 1.500, svi stanovnici Pule će se, zbog loše politike ovog Grada, morati nositi sa svim negativnim posljedicama tako značajnog povećanja broja turističkih kapaciteta. Osim infrastrukturnih i okolišnih problema koje ćemo osjetiti svi, prvi će negativne ekonomske posljedice osjetiti mali pulski privatni iznajmljivači.

Evo još nekih rješenja protiv kojih su građani i Zelena Istra više puta izrazili protivljenje:

Oko 4.500 građana Pule izjasnilo se peticijom **protiv gradnje u šumi Lungomare** - s kojim pravom Grad Pula novim GUP-om urbanizira dio šume za čije su očuvanje građani upravo i potpisivali peticiju? Ili, bolje pitanje glasi, za koga?

A promet? Rješenja koja donosi novi GUP dodatno će opteretiti sam grad, naročito izgradnjom parkirnih kuća i u pješačkim zonama starogradske jezgre - rješenja kojeg bi se postidio svaki pošten urbanist. **Nove ceste gradit će se uglavnom kroz gradske parkove i druge šume.** Tako će nove ceste zamijeniti dosadašnje šume na Gregovici i na Vidikovcu. Ceste su planirane i kroz Pragrande te 3 km kroz Park šumu Šijana!

Rekonstrukcija pročišćivača planira se na lokaciji Lungomare s rokom trajanja do 2017. godine. To znači da Grad Pula planira uništiti dio šume Lungomare za rekonstrukciju postojećeg pročišćivača čije trajanje predviđa do 2017. godine, a nakon toga tražit će se nova lokacija pročišćivača. Umjesto da se sadašnja lokacija zadrži u postojećim gabaritima a da se novi gradi na nekoj novoj lokaciji, koja će biti odabrana temeljem pažljive procjene utjecaja na okoliš za više potencijalnih lokacija.

Pravo građana da odlučuju o pitanjima koja mogu direktno utjecati na kvalitetu njihovih života jedno je od temeljnih prava u demokratskim društvima. To im je pravo u ovom gradu onemogućeno.

4.7.2008.

EKOLOŠKA NEKULTURA PULSKE GRADSKJE UPRAVE

Građani nezadovoljni načinom na koji Grad Pula brine o svom zelenilu - što treba mijenjati, građane ili način ?

Zbog ogorčenja građana Pule, koje nam iznose putem Zelenog telefona, osjećamo obavezu još jednom reagirati, premda ni jedna dosadašnja reakcija očito nije utjecala na **čudovišnu politiku**

Grada Pule prema zelenim površinama.

Nezadovoljstvo puljana je došlo do te mjere da nam predlažu organiziranje prosvjeda. Nakon usvajanja PUP-a "Stari grad Pula", kojim se gradnja planirana u tri gradska parka, likvidacije drvoreda kod Kauflanda i onoga u Splitskoj ulici, stabala u Dobriliinom parku, i još na mnogim drugim mjestima u gradu, na red su došla i stabla ispred bivše

zgrade Istragradnje. A uskoro će se rušiti i dobar dio Šijanske šume zbog izgradnje nove ceste.

Koliko još drvoreda i zelenih površina moramo izgubiti prije nego što netko u Gradu shvati njihovu vrijednost i da se mladica stabla ne može uspoređivati s gorostasima starima više desetljeća. U nekim europskim gradovima vodi se evidencija o svakom stablu, brine se o njihovom zdravlju jer o zdravlju i opstanku stabala ovisi kvaliteta života u gradu. Stabla umanjuju stres povezan s životom u gradu, ekološki su regulatori - apsorbiraju štetne emisije, reduciraju buku, zaštita su od prašine, blagotvorno utječu na vlažnost zraka. Stabla i grmovi su utočište raznim životinjama, koje su se prilagodile životu u gradu. Prilikom uklanjanja nekih pulskih drvoreda i sakaćenja zelenila nitko ne razmišlja o posljedicama na životinjski svijet koji je u njima nastanjen poput vjeverica ili ptica. Ptice su najbolji pokazatelj kvalitete našeg okoliša. Trebali bi

se zabrinuti ako u našem okruženju imamo samo golubove, grlice i vrapce.

Ljudi putuju u druge hrvatske gradove i po svijetu i vide kako izgledaju zelene površine gradova koji su svjesni svog zelenog blaga. S pravom se pitaju jesu li osobe zadužene za brigu o zelenim površinama u Puli kompetentne za moderno planiranje urbanih zelenih površina. Duhovitiji predlažu da se sakupi novac i da im se plati put u Varaždin, da vide kako mogu izgledati gradsko zelenilo - kada se shvaća njegova važnost i blagodat.

Stabla su ključna za kvalitetu života u gradu i ne smiju se žrtvovati zbog graditeljske stihije. To je posljedica neznanja i skromne ekološke kulture gradske vlasti. Ako ona ne poznaje druge kategorije osim kratkoročne ekonomske, moramo ih podučiti o dugoročnoj dobiti od očuvanog zelenila koje se može izraziti i u novčanoj vrijednosti, a cijenu formira ekološka "usluga" stabala, povećanje atraktivnosti zelenih zona za investitore koji će radije svoje poslovanje smjestiti u njihovoj blizini, zatim povećanje vrijednosti nekretnina koje se nalaze uz parkove i zelene površine itd.

16.7.2008.

JOŠ BOLJA EKO ŠKATULA

U lipnju ove godine zaključen je projekt „**EDEN u Istri 2 - Edukacija djece Edukacijom nastavnika o održivom razvoju**“ koji je započeo u listopadu prošle godine.

U sklopu ovog projekta iz tiska je izašlo drugo dopunjeno izdanje didaktičkog materijala „Eko-škatula“, koje sada sadrži i upute za nastavnike s primjerima načina njihova korištenja. Upute je osmislilo, u suradnji sa zelenom Istrom, nekoliko nastavnica iz osnovnih škola „Vidikovac“ i „Tone Peruško“ iz Pule, „dr. Mate Demarina“ iz Medulina i OŠ Vodnjan, a koje su sudjelovale i u prošlogodišnjoj realizaciji istoimenog projekta, kada

su osmislile idejno rješenje za „Eko-škatule“. Ovo dopunjeno izdanje „Eko-škatule“ tiskano je u 170 primjeraka, a podijelit će se zainteresiranim osnovnim školama u Istarskoj županiji.

Održana je i terenska nastava, koju smo u travnju ove godine organizirali za učenike OŠ „Vidikovac“, u sklopu koje je posjećeno odlagalište otpada „Kaštijun“ u Puli i odlagalište otpada „Lokva Vidotto“ u Rovinju. Cilj ovog izleta bio je upoznati učenike s dva različita primjera zbrinjavanja otpada, odnosno u svojoj lokalnoj zajednici vidjeti i doživjeti jednu od tema koje obrađuje Eko-škatula: razliku između smetlišta i propisnog odlagališta otpada.

Ovaj projekt financirali su Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva i, u manjem iznosu, Turistička zajednica grada Pule.

4.7.2008.

ZELENA ISTRA NA POZIV EUROPSKE KOMISIJE I MINISTARSTVA ZAŠTITE OKOLIŠA PREZENTIRALA MANJKAVOSTI PROJEKTA ŽCGO NA LOKACIJI KAŠTIJUN

PRIMJEDBE NA PROJEKT KAŠTIJUN PREDSTAVLJENE NA POZIV EK I MZOPU

Na poziv Europske komisije i Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva u ponedjeljak 14. srpnja, u Zagrebu, još smo jednom prezentirali primjedbe na projekt gradnje Županijskog centra za gospodarenje otpadom na lokaciji Kaštijun. Poziv je uslijedio nakon upozoravanja Europske komisije u više navrata o manjkavostima ovog projekta i ignoriranju lokalne zajednice prilikom donošenja odluke o budućoj lokaciji tog centra i tehnologiji koja će se koristiti, te o negativnim ekološkim, ekonomskim i socijalnim posljedicama koje ovaj projekt može uzrokovati.

Na sastanku su sudjelovali državni tajnik Nikola Ružinski, pomoćnica ministrice za strateška pitanja Mira Medić, direktorica Kaštijuna d.o.o. Vesna Dukić, član poglavarstva Istarske županije Vedran Grubišić, predstavica izrađivača Studije utjecaja na okoliš Aleksandra Anić-Vučinić, predstavnik Središnjeg državnog ureda za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU, predstavnik Europske komisije Panayotis Thanou i Delegacije EK u Zagrebu Davor Percan.

Tijekom dvosatnog sastanka predstavica Zelene Istre je naglasila, između ostalog, da nikada nisu analizirane alternativne lokacije za takav centar koji bi trebao obrađivati i deponirati otpad iz cijele županije. Jer naime, tzv. analizirane alternative koje spominje administracija Istarske županije i Grada Pule zapravo su lokacije gradskih odlagališta otvorenih u **šezdesetim i sedamdesetim godinama prošlog stoljeća (!)**: Poreč-Košambra (1977.), Umag-Donji Picudo (1984.), Pula-Kaštijun (1967.), Labin-Cere (1975.), Buzet-Griža (1977.), Pazin-Jelenčiči (od 70tih povremeno se koristila), Rovinj-Mondelako (od 60tih). Kada su ta odlagališta otvarana to su bile lokacije na periferiji naseljenog područja, odlagalo se daleko manje otpada nego danas, a mnoge vrste štetnog otpada i razni materijali tada nisu ni bili u široj upotrebi (kemikalije, elektronika, plastika, baterije itd.).

U novije vrijeme nije analizirana ni jedna alternativna lokacija u smislu korištenja kao centralnog županijskog deponija i centra za obradu otpada. Zar se baš ništa, kako tvrde predlagatelji lokacije Kaštijun, od tada do danas nije promijenilo? Zar za ovakav kapitalni infrastrukturni objekt nisu zaista potrebna nikakva istraživanja u novije doba, procjena utjecaja na socijalnu stabilnost područja, na gospodarstvo?

Također, zar se nije mogla izbjeći predložena MBO tehnologija koja predviđa proizvodnju goriva iz komunalnog otpada (tzv. RDF) i njegovo **spaljivanje u TC Koromačno (Holcim), čak 30ak tisuća tona godišnje!**

U komunalnom otpadu iz kojeg se dobiva RDF mogu se naći različite vrste opasnih tvari, poput boja, lakova, lijekova, baterija, kemikalija itd., a koje je nemoguće odvojiti od ostatka komunalnog otpada i koje neminovno završavaju u RDF-u (gorivu napravljenom od otpada). Spaljivanjem takvih opasnih kemijskih spojeva može doći do nastanka dioksina i furana koji, znamo, mogu štetno djelovati na ljudsko zdravlje i okoliš. **Mjerenje koncentracije dioksina, međutim, predviđa se samo jednom godišnje!**

Bez prethodnog poduzimanja svih mogućih mjera izbjegavanja nastajanja otpada, reciklaže i edukacije o važnosti i mogućnostima odvojenog sakupljanja, potpuno je neopravdano građane izlagati riziku spaljivanja otpada u cementarama, stoga zahtijevamo i analizu alternativnih tehnologija.

U Hrvatskoj postoje mogućnosti recikliranja plastike, stakla, papira i većine drugih otpadnih materijala. Te je pogone potrebno opskrbljivati sirovinama, a ne vrijedne sirovine spaljivati uz štetne posljedice.

20.7.2008.

PRVA MORSKA ŠKOLA U ZAŠTIĆENOM KRAJOBRAZU RT KAMENJAK I MEDULINSKI ARHIPELAG

Tijekom srpnja Zelena Istra je organizirala besplatnu ljetnu morsku školu za učenike osnovnih škola iz Pule, Medulina i okolice. Kroz radionice, terensku nastavu i igru voditeljica aktivnosti Irena Burba i dvije biologinje, Vesna Živković i Martina Hervat, na zanimljiv i uzbudljiv način upoznale su učenike s morskim svijetom značajnog krajobrazu "Donji Kamenjak i medulinski arhipelag".

Polaznici su podijeljeni u četiri grupe te su tako i prolazili program, a grupe su bile Mali Kamenjanci, Morski zekani, Morski miševi i Ugori.

Uvod u aktivnosti prvog tjedna bio je posjet nedavno otvorenoj Kući prirode Kamenjak gdje su polaznici uz stručno vodstvo učili o flori i fauni Kamenjaka, dinosaurima čiji se tragovi još uvijek mogu naći na tom području te o bogatom morskom svijetu podmorja ovog osebujnog poluotoka. Mlade polaznike posebno je oduševio prikaz morske stijene s karakterističnim morskim vrstama. Slijedio je tečaj ronjenja na dah u uvali Polje za koji je Zelena Istra osigurala i osnovnu ronilačku opremu

(maske, disalice i peraje). Tako su djeca u praksi isprobala i saznala kako pravilno plivati, zaranjati, komunicirati s drugim ronionicima u moru pomoću znakova, te zašto je važno uvijek roniti u paru.

Na terenskoj nastavi, poput pravih malih istraživača, polaznici su roneći pronalazili različite morske organizme koje su potom determinirali, fotografirali i neoštećene vratili u more. Bilo je tu moruzgvi, trpova, dubinskih ježeva, rakovica, volaka, oštriga i još mnogih drugih. Kako bi mogli prepoznati morske organizme te kako bi naučili nešto o njima na poklon su dobili tek izdanu knjižicu "Živi svijet podmorja Kamenjaka" i kartu "Rasprostranjenost živih bića u podmorju Rta Kamenjaka".

Učili su i o organizmima koji žive u pijesku te su na terenu uzimali uzorke i potom ih analizirali u malom praktikumu Kuće prirode Kamenjak. Djeca su bila oduševljena raznolikim oblicima krednjaka i školjaka vidljivih tek uz pomoć mikroskopa. Život u morskim špiljama bio je tek pravo iznenađenje! Na Velim Kolumbaricama zaronili su u pravu morską špilju te istraživali organizme koji su karakteristični za to stanište.

Učenje djece vrijednostima okoliša i povezanosti njegova očuvanja s ljudskim zdravljem i kvalitetom života jedan je od temeljnih ciljeva rada Zelene Istre.

Ovaj su ljetni program financijski podržali Turistička zajednica općine Medulin, Općina Medulin, Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva i Veleposlanstvo Kraljevine Nizozemske u Hrvatskoj. 1.8.2008.

POTRAGA ZA BLAGOM RTA KAMENJAKA

Finale cjeloljetnih aktivnosti koje smo organizirali za učenike osnovnih škola iz Medulina, Pule i okolice održao se 19. kolovoza u Zaštićenom krajobrazu Donji Kamenjak i medulinski arhipelag potragom za "blagom" Kamenjaka.

Polaznici su u stilu *pirata s Kamenjaka* pomoću znakova i zagonetki tražili skriveno blago! Podijeljeni u dvije ekipe na početku staze dobili su kartu sa znakovima koje su morali slijediti. Neki znakovi vodili su ih do skrivenih poruka i zagonetki koje su morali odgonetnuti kao bi pronašli pravi put.

Na stazi su prikupili i dijelove slagalice čije im je rješenje pomoglo da odgonetnu o kakvom je blagu riječ.

Orhideja, Posidonia, Crna udovica i Vodomar bili su dijelovi slagalice koja je ukazivala da je upravo sam Rt Kamenjak rješenje glavne zagonetke! Živi svijet i bogatstvo prirode koja nas okružuje najveće su blago koje imamo i trebamo čuvati.

Tijekom ljeta djeca su otkrivala, istraživala i učila o prirodnom "blagu" koje skriva ovaj zaštićeni

krajobraz, o bogatstvu flore i faune te o morskim organizmima koji tamo žive.

Polaznicima Morske škole dodijelili smo diplome za stečeno znanje te zajedno izradili plakate koji prikazuju provedene aktivnosti, a koji će biti izloženi u osnovnim školama iz kojih polaznici dolaze.

Zahvaljujemo svima koji su pomogli u realizaciji!

Ovaj su ljetni program finansijski podržali Turistička zajednica općine Medulin, Općina Medulin, Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva i Veleposlanstvo Kraljevine Nizozemske u Hrvatskoj.
21.8.2008.

GOLETTA VERDE: VELIKA MEDITERANSKA KAMPANJA KRENULA IZ ISTRE

Već sedmu godinu za redom zajedničkom kampanjom s najvećom talijanskom organizacijom za zaštitu okoliša Legambiente nastojimo podsjetiti na odgovornost svih građana i institucija prema očuvanju mora i priobalja u Istri.

Ovogodišnju kampanju Legambiente će nastaviti posjetom Albaniji, Grčkoj i Francuskoj te zaključiti putovanje u Barceloni povodom IV. Svjetskog kongresa zaštite prirode/IUCN (5. – 14. listopada). Cijelim putem promovirati će potrebu bolje zaštite Mediteranskog mora i povezivanja svih morskih zaštićenih područja. Sa svojih 46.000 km obale to je najveće poluzatvoreno more na svijetu. Karakterizira ga spora izmjena vode za što je potrebno čak 100 godina samo za površinske vode.

Meditranska kampanja je i poziv na suradnju svim ostalim udrugama kako bi se usprotivili betonizaciji obale i promovirali održivi turizam u kojem bi zaštićena morska područja imala ključnu ulogu. Potrebno je zato razumjeti da je netočna pretpostavka da je održivi turizam prepreka razvoju i ekonomiji. Dobar primjer kako se to može ostvariti

je nacionalni park "Cinque terre" blizu Genove. U Italiji tako već postoje 22 zaštićena područja u moru, dok ih u Hrvatskoj ima samo 7.

Međunarodnom konvencijom o biološkoj raznolikosti predviđa se do 2012. zaštititi 10% svjetskog mora. No, usprkos zakonima i konvencijama, za sad je zaštićeno manje od 1%.

Na jugu Istre, u moru oko Zaštićenog krajobrazza Donji Kamenjak i medulinski arhipelag još uvijek tako čekamo na proglašenje dva posebna rezervata u moru koja su već predviđena prostornim planovima.

O zaštiti mora moramo razmišljati počevši od obale i kopna odakle i dopijeva najviše zagađenja te je potrebno da se upravo tu dogode pozitivne promjene. Osim toga, velike građevinske spekulacije trebale bi se hitno suočiti i sa klimatskim promjenama i očekivanim porastom razine mora jer je Mediteran već žrtva globalnog zagrijavanja što se može uočiti i sve češćom prisutnosti novih alohtonih vrsta koje dolaze iz tropskih mora.

U Istri smo ove godine u suradnji sa stručnim timom Legambiente-a ponovo izvršili i bakteriološku analizu kakvoće mora na plažama. Tijekom proteklih šest godina uspjeli smo pronaći mjesta zagađenja i ukazati na potrebu njihova hitnog saniranja. Ovogodišnje uzorkovanje, obavljeno 9. kolovoza 2008., nije pokazalo bakteriološko zagađenje mora ni na jednoj lokaciji, ali treba napomenuti da se radi o samo jednom uzorku koji daje sliku samo tog trenutka, te da je za identificiranje točaka i izvora zagađenja potrebno višednevno praćenje lokacije.

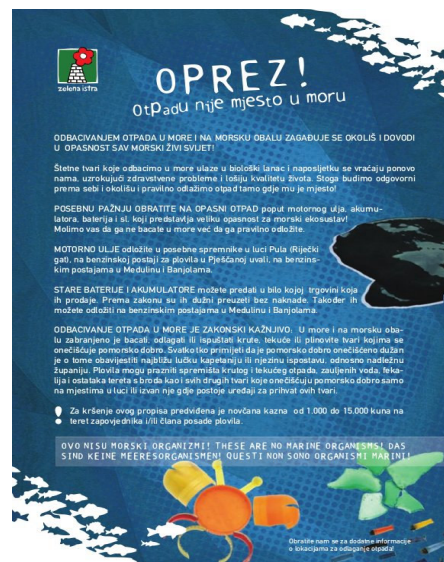
Rezultate analize možete pronaći na www.zelena-istra.hr
19.8.2008.

OPREZ, OTPADU NIJE MJESTO U MORU!

Tijekom ovog ljeta izdali smo novi letak i plakat s ciljem informiranja domaćih stanovnika i turista o pravilnom odlaganju otpada na moru i obali. Potreba za ovakvim informativnim materijalom proizašla je kao zaključak jednog našeg okruglog stola o problemu zagađenja mora i obale otpadom u lipnju prošle godine u Rovinju, a na kojem su sudjelovali predstavnici Lučkih uprava i Lučkih kapetanija u Istarskoj županiji, predstavnici lokalnih uprava, komunalnih poduzeća, marina i medija.

Informacije u prvom izdanju letka odnose se na područje grada Pule i općine Medulin, a budući da je interes pokazala i Lučka uprava Rovinj uskoro će izaći izdanje i za to područje.

Letak možete pronaći u Lučkoj kapetaniji Pula, Turističkim zajednicama u Puli i Medulinu, turističkim agencijama i ronilačkim klubovima. Naravno, možete ga dobiti i u uredu Zelene Istre. 20.8.2008.

PODRŠKA PROSVJEDNICIMA I UDRUGAMA IZ PIĆNA I KRŠANA

...DA JAVNOM AKCIJOM UKAŽU NA SUSTAVNO OMALOVAŽAVANJE PRAVA LOKALNE ZAJEDNICE DA SUDJELUJE U ODLUČIVANJU O VLASTITOM OKOLIŠU

Povodom prosvjednog skupa udruga iz Pićna i Kršana, najavljenog za nedjelju 31. kolovoza u pet do podne ispred tvornice Rockwool Zelena Istra izražava podršku prosvjednom okupljanju građana kao reakciji na sustavno omalovažavanje njihovog prava da sudjeluju u odlučivanju o vlastitom okolišu i vlastitoj sudbini. Budući da institucije nisu osigurale zadovoljavajuću razinu sudjelovanja zainteresirane javnosti u donošenju odluka koje bitno utječu na njihovu kvalitetu života, uslijedio je opravdan strah te zatim i bunt te iste javnosti van uobičajene procedure.

U slučaju Rockwoola Općina Pićan, Istarska Županija i investitor nisu od početka kvalitetno informirali javnost o kakvom se zahvatu radi niti su se potrudili uključiti ju u postupak izdavanja dozvole, očekujući, kao i mnogo puta do sada, da će se lokalna zajednica na kraju pomiriti s već donesenom odlukom, te da nitko neće snositi odgovornost nametanja odluka s tako značajnim negativnim učinkom. No, ovoga su se puta obično šutljive žrtve pretvorile u glasne prosvjednike. Građani jesu za razvoj, ali ne ako moraju biti njegove žrtve. Interes investitora i politike ne smije se nametati lokalnoj zajednici, a nismo ni siromašni, ni bez obradive zemlje, ni bez mogućnosti unaprjeđenja održivih gospodarskih aktivnosti, ni bez potrebnog znanja, da bi Županija davala prednost zagađivačkoj industriji stavljajući u lošiji položaj ili čak onemogućavajući održive gospodarske aktivnosti. Očito je da ne prepoznaje šansu za profitne investicije u čistoj tehnologiji. A lokalne vlasti bez konzultiranja mještana i za male protuusluge prečesto zdušno pomažu u onečišćenju vlastite sredine umanjujući rizike ili otvoreno lažući o njima. Taj se obrazac vrlo dobro prepoznaje u slučaju Rockwoola.

I u Nacionalnoj strategiji zaštite okoliša RH stoji da se sindrom "ne u mom dvorištu" može pokušati riješiti samo uključivanjem lokalne zajednice u proces donošenja odluka, angažiranjem neovisnih stručnjaka, usporednim analizama o stupnju korisnosti/štetnosti prijedloga o lociranju rizičnog postrojenja, otvorenim i usporednim prosudbama i procjenom uz mogućnosti predlaganja alternativnih rješenja. Strategija, također, navodi da je jedini mehanizam koji se do sada pokušao primijeniti kojim bi se sindrom "ne u mom dvorištu" umanjio ili ukinuo, sustav naknada ili odšteta. Ako netko treba "trpjeti" distributivnu nepravdu i u "svojem dvorištu" imati rizični objekt (odlagalište otpada, energetski objekt, industrijski pogon) tada ga je potrebno gospodarski stimulirati i obešteti. To se može postići smanjivanjem poreza, izgradnjom infrastrukture, mogućnostima zapošljavanja, povećanim doprinosima za zdravstvenu zaštitu, obrazovanje, brigu o djeci i slično, a i tada je nužno dobiti privolu lokalne zajednice.

Pozivanje investitora-zagađivača od strane županijskih institucija bez pravodobnog osiguravanja adekvatne razine zaštite okoliša, informiranosti te procedure suodlučivanja, lažna

obećanja i umanjivanje rizika od tvornice od strane općinskih predstavnika, te na kraju pokušaj Rockwoola da ilegalno koristi cijev koja omogućava tvorničke emisije koje u potpunosti zaobilaze sustave pročišćavanja (za noćno ispuštanje? za dane kada ne radi inspekcija?) opravdano su rezultirali strahom i nepovjerenjem lokalne zajednice koja izlazi iz gotovo bezizlazne situacije nalazi u javnom (za sada mirnom) prosvjedu.

Bez nezavisnog i kvalitetnog sustava monitoringa svih emisija - u kojem treba osigurati i prisutnost ključnih aktera lokalne zajednice (jer javnost institucijama zaduženima za praćenje u pravilu ne vjeruje), a sve rezultate praćenja mjera zaštite okoliša u svakom trenutku učiniti lako dostupnima i razumljivima - građani su upravo **osuđeni na drastične akcije prouzročene stalnim strahom i nesigurnošću**. Stoga podržavamo pravo prosvjednika/ca da javnost glasnim prosvjedom upozore na problem kojemu rješenje nije pokrivanje županijskim ili vladinim tepisima i ignoriranjem činjenice da nešto smrdi, a nije u državi Danskoj već u Pićnu, Istra, Hrvatska.
27.8.2008.

ZELENI TELEFON

U mjesecu **srpnju** primili smo 18 poziva građana na Zeleni telefon. Od toga: buka 1, gradnja 2, otpad 5, razno 4, vode 1, zračenje 3, zrak 1, životinje 1.

U mjesecu **kolovozu** primili smo 22 poziva građana na Zeleni telefon. Od toga: otpad 9, razno 4, zelenilo 4, vode 1, zračenje 1, zrak 1, životinje 1, rudarenje 1.

Život uz obrte koji zagađuju

Sve više prijava na Zeleni telefon odnosi se na automehaničarske, autolakirerske, tiskarske i druge djelatnosti koje proizvode otpad koji je po svojim svojstvima vrlo opasan i štetan za okolinu.

Problem nastaje kada se ti obrti nalaze u blizini stambenih kuća te svakodnevno zagorčavaju život građanima koji u ljetnim mjesecima ne mogu niti otvoriti prozore od otrovnih isparavanja.

Iako su obrtnici obvezani pridržavati se zakonskih propisa i sigurnosnih mjera nevjerovatno je što sve čine kako bi to izbjegli.

Tako su nam građani prijavili automehaničara iz Vižinade koji osim što izliva velike količine

motornog ulja po zemlji, odbacuje krupni otpad u svom dvorištu, opasni otpad odlaže u kontejnere za komunalni otpad još i kriomice odlaže akumulatore, otpadna maziva ulja, uljne filtere, karoserije i ostali opasni otpad u obližnju jamu!

Ne treba napominjati kakav to utjecaj ima na tlo, podzemne vode i prirodu.

Zakonski propisi određuju da se opasni otpad mora sakupljati, skladištiti i prevoziti odvojeno, svaka vrsta otpada za sebe i odvojeno od neopasnog otpada. Također treba posjedovati sigurnosno-tehničke listove za boje, lakove razvijaače i ostale opasne tvari jer na njima se nalaze, među ostalim podacima, oznake opasnosti.

Drugi slučaj odnosio se na obrt koji se bavi

popravicima i impregniranjem te farbanjem raznih plovila samo desetak metara od stambenih kuća. Mještani su svakodnevno izloženi otrovnim isparavanjima boja i lakova a i ostaci staklene vune nalaze se svuda u okolišu.

Oba slučaja smo prijavili Inspekciji zaštite okoliša te očekujemo njihov odgovor. Obrtnici ne shvaćaju da je potrebno pridržavati se svih strogih mjera ne samo da bi radili u skladu s zakonskim propisima, nego i zato da bismo živjeli u zdravijem i sigurnijem okolišu.

Pulski ugostitelj preko noći izbetonirao terasu na javnoj zelenoj površini uz stoljetne gradske bedeme

Na zelenoj površini u Carrarinoj ulici nedaleko od Dvojnih vrata uz stare gradske bedeme jedan je pulski ugostitelj izbetonirao terasu. Prema riječima osobe koja nam je prijavila slučaj na Zeleni telefon vlasnik je terasu betonirao tijekom noći između dva i tri sata ujutro te je toj osobi izjavio da je sve napravio bez dozvole te da mu je isplativo jer će zaraditi tijekom filmskog festivala, a pitanje je kada i da li će biti sankcioniran. Kako saznajemo ta površina pripada MORHU. Slučaj smo prijavili komunalnom redarstvu i Konzervatorskom odjelu pri Ministarstvu kulture. Komunalni redari odmah su izašli na teren i sastavili zapisnik. U medijima se ubrzo digla velika prašina. Gradske službe su bile primorane brzo reagirati te ukloniti terasu jer da se ovaj slučaj nije riješio bila bi to poruka građanima da u ovom gradu svatko radi što želi i da se zelene površine betoniraju uz povijesnu baštinu bez sankcija.

Devastacija Rakovog potoka u općini Cerovlje

Mještani Cerovlja i sela Rakovići prijavili su nam devastaciju Rakovog potoka u općini Cerovlje. Naime, Hrvatske vode namjeravaju urediti i sanirati spomenuti potok te od njega napraviti kanal. Cilj radova je obrana od poplava, ali postoji prijetnja da će se od prirodnog potoka stvoriti običan kanal.

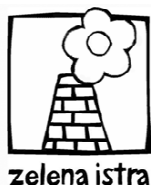
Na taj način ozbiljno će se ugroziti riblji, žablj i posebice račji fond potoka po kojima je potok i dobio ime te smo slučaj odmah prijavili Inspekciji zaštite prirode u Rijeci.

Devastacija je započela još za gradnje Istarskog ipsilona, kada je Borutski potok kanaliziran te je promijenjen utok Rakova potoka, koji je sada 100 m sjevernije.

Brojnost autohtonih vrsta slatkovodnih rakova je smanjena zbog gubitka staništa regulacijom vodotoka, zagađenja vodotoka, račje kuge i nekontroliranog izlovljavanja u konzumne svrhe. Sve je to uzrokovalo da vrste *Astacus astacus* i *Austropotamobius pallipes* postanu toliko proriježene da su proglašene rijetkim i ugroženim vrstama i uvrštene u Crvenu knjigu IUCN-a, a u novije vrijeme predloženo je da im se na listi pridruži i *A.torrentium*. Sve tri vrste su uvrštene u Bernsku konvenciju i zakonski su zaštićene kao strogo zaštićene zavičajne svojte. (NN 70/05), (NN7/06).

Također prema Pravilniku o zaštiti vodozemaca NN 80/99, NN 70/05 i Pravilniku o proglašavanju divljih svojti zaštićenim i strogo zaštićenim vrstama NN 7/06 **rakovi su navedeni kao strogo zaštićene zavičajne svojte.**

O slučajevima ZT možete čitati i na stranicama <http://zt.zelena-istra.hr>

Zelena Istra
Gajeva 3, 52100 Pula
tel./fax. +385 52 506 065
udruga-zelena-istra@pu.t-com.hr
www.zelena-istra.hr